

**Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Jaworznie**

z dnia 2022 r.

**w sprawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Jaworzna na lata 2022 - 2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2022r. poz. 559), art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.), art 10 ust 2. ustawy z dnia 25 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. 2020 poz. 2050 z późn. zm.) ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (tekst jednolity: Dz. U. 2021 poz. 1956 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 (Dz. U. 2021 poz. 642) w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Rada Miejska w Jaworznie

uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjąć Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Jaworzna na lata 2022 - 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Jaworzna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.

Prezydent Miasta Jaworzna

Paweł Silbert

**Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii dla Gminy Miasta Jaworzna
na lata 2022 - 2025**

I. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o uchwalane corocznie gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Jaworzna na lata 2022 - 2025 zwany dalej "Programem", opracowany został zgodnie z wymogami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 poz. 2050 z późn. zm.). Stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Jaworznie na lata 2021-2030 i został dostosowany do wytycznych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, przygotowaną w oparciu o raport z badania pn. "Zachowania ryzykowne wśród młodzieży szkolnej, w kontekście oddziaływań profilaktycznych, w środowisku lokalnym miasta Jaworzna". Problemy związane z alkoholem, narkotykami i innymi uzależnieniami behawioralnymi obejmują całokształt negatywnych, ale jednocześnie wielowymiarowych konsekwencji. Substancje uzależniające oraz zaburzenia zachowań nie są jedyną i wyłączną przyczyną danego problemu, ale na pewno zwiększają ryzyko wystąpienia określonych konsekwencji.

Program dostosowany jest do specyfiki problemów z uzależnieniami występującymi w Gminie Jaworzno. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień na terenie Gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych rozwiązań, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Działania zawarte w Programie skierowane są nie tylko do osób z problemem uzależnień, ale także do ich rodzin. Część zadań ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii i uzależnieniom behawioralnym realizowana będzie łącznie z zadaniami wynikającymi z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na 2021-2030 dla Gminy Miasta Jaworzna. Programy charakteryzuje interdyscyplinarne podejście do problemu, które jest niezbędne w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów uzależnień. Obejmuje również założenia przyjęte w celach operacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642).

II. Diagnoza społeczna

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniami, bardzo ważne jest rozpoznawanie skali problemów na terenie gminy, wzorów zachowań związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi obejmujących zaburzenia życia społecznego i rodzinnego.

Profilaktyka uzależnień to nie tylko ograniczanie sięgania po substancje uzależniające oraz zmniejszanie konsekwencji nadużywania, ale również model profilaktyki pozytywnej, która jest odpowiedzią na dotychczasową skuteczność działalności profilaktyk w obszarze zachowań ryzykownych, w tym w szczególności problemu uzależnienia od alkoholu, narkotyków i czynności nałogowych.

W Polsce grupę uzależnionych szacuje się na około 860 tys. (w tym 707 tys. to mężczyźni i 153 tys. to kobiety), zaś liczbę pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy na prawie 4 mln. Nieleczona choroba

alkoholowa staje się przyczyną wyniszczenia organizmu, a w konsekwencji – śmierci. Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, iż 2,5 mln zgonów rocznie jest wynikiem nadmiernej konsumpcji alkoholu.

Dokładne oszacowanie rzeczywistych szkód społecznych jest niezwykle trudne. Z dotychczasowych danych statystycznych wynika, że aż 4 mln Polaków żyje w rodzinach, w których alkohol prowadzi do przemocy, zaniedbań, ubóstwa i demoralizacji. Blisko 2 mln dzieci cierpi z powodu choroby alkoholowej rodziców. Większość rozwodów (70%) ma podłoże alkoholowe. Alkohol, to również częsta przyczyna wypadków komunikacyjnych, utonięć i pożarów.

Z badań prowadzonych w 2018 roku przez Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach nad zachowaniami zdrowotnymi i ryzykownymi dla zdrowia wśród uczniów szkół gimnazjalnych z województwa śląskiego wynika, że ponad połowa ankietowanych (56,06%) spędza wolny czas, siedząc przed komputerem. Średni wiek inicjacji alkoholowej wynosił $12,5 \pm 1,9$ roku, a tytoniowej $12,1 \pm 2,2$ roku i był niezależny od płci badanych uczniów ($p > 0,05$), ale zależny od ich wieku. Wraz z wiekiem wzrastała liczba osób zarówno spożywających alkohol, jak i palących papierosy.

Dodatkowym czynnikiem ryzyka, który wpłynął na wzrost wypijanego alkoholu jest trwająca pandemia COVID 19. Z raportu przeprowadzonego przez profesora Uniwersytetu Łódzkiego dr. hab. Jana Chodkiewicza, który przeprowadził badania w 2020 roku wynika, że 30% Polaków pije ryzykownie w czasie lockdownu. Dodatkowo wyniki obrazują stan psychiczny Polaków, u których zaobserwowano wzrost osób przyznających się do myśli samobójczych, utrzymujących gorszy stan psychiczny w porównaniu z polską normą, odczuwających stres, depresję, niepokój czy bezsenność. W trakcie epidemii dostępność do porad psychologicznych i terapeutycznych została mocno ograniczona, a w celu odprężenia i uregulowania napięcia coraz łatwiej jest sięgnąć po alkohol, który jest dostępny.

Czynnikiem obrazującym problem alkoholu w mieście, potwierdzającym powyższe badania, są dane zgromadzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie w ramach swojej działalności w latach 2017-2021.

Tabela nr 1.

Wnioski kierowane do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie

	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość osób zgłoszonych	159	161	161	223	209
Ilość przeprowadzonych rozmów z osobami zgłoszonymi	86	84	90	82	116
Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Jaworznie o wszczęcie postępowania o zobowiązanie do leczenia odwykowego	119	122	120	82	40

Badania prowadzone przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii wskazują na wyniki ostatnich badań z lat 2018/2019 dotyczących skali używania substancji psychoaktywnych w populacji generalnej. Według danych z tych badań odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano w Polsce na poziomie 79,9% (badanie z 2018 roku), podczas gdy w przypadku narkotyków odsetek ten wyniósł 5,4% (dane dla osób w wieku 15-64 lata). W 18 krajach zarejestrowano wyższe wskaźniki używania nielegalnych substancji psychoaktywnych niż w Polsce. Najwyższe rozpowszechnienie używania narkotyków odnotowano w Hiszpanii (11,9% w 2017 roku), Holandii 11,8% (2018), Francji 11,4% (2017). Są to kraje, gdzie dane dotyczące używania narkotyków w ciągu ostatniego roku wskazują, że jest ono co najmniej dwa razy wyższe niż w Polsce. Najniższy odsetek rozpowszechnienia używania odnotowano na Cyprze (2,2% w 2016 roku) oraz na Węgrzech (2,3% w 2015).

Według ostatniego badania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Kantar Polska z 2018 roku, w populacji generalnej marihuana była najczęściej używanym narkotykiem z odsetkiem 12,1%. Do jej zażywania przyznało się 7,8% badanych w wieku 15-34 lata. Natomiast w całej badanej populacji (15-64 lata) wyższy odsetek odnotowano wśród mężczyzn – 16,4%, niż wśród kobiet – 7,7%, w przypadku wskaźnika używania kiedykolwiek w życiu. Analizując używanie marihuany i haszyszu w ciągu ostatniego miesiąca odnotowujemy 2% badanych używających tej substancji (15-64 lata). Jednakże w młodszych grupach wiekowych odsetek ten jest o wiele wyższy, bo wynosi 4,4% (15-24 lata) oraz 3,9% (25-34 lata).

Trzecią substancją, z powodu której osoby podejmowały leczenie, jest amfetamina. Jest ona o wiele rzadziej używana w populacji generalnej. Do zażywania amfetaminy w ciągu ostatniego roku przyznało się 1,4% badanych (15-34 lata). Wskaźnik używania jest wyższy wśród mężczyzn, niż kobiet. W ciągu ostatniego miesiąca używało amfetaminy 0,5% badanych. Największe odsetki odnotowano wśród osób w wieku 15-24 lata (0,9% ostatnie 30 dni).

Kokaina należy do grupy nielegalnych substancji psychoaktywnych, których poziom rozpowszechnienia w Polsce nie jest wysoki. Wyniki badań w populacji generalnej pokazują, że wśród młodych dorosłych odsetek użytkowników wyniósł 0,5%, a według danych dotyczących zgłaszalności do leczenia, tylko 2,2% osób podjęło leczenie z powodu uzależnienia od kokainy. Wyniki badań wśród osób dorosłych pokazują, że na tle Europy poziom rozpowszechnienia używania narkotyków, w tym najbardziej popularnej marihuany, w Polsce nie jest wysoki.

W województwie śląskim badania dotyczące używania alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną przeprowadzono w ramach Europejskiego Programu Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD w latach: 2004, 2007, 2011, 2015 oraz 2019 na reprezentatywnej próbie uczniów w wieku 15-16 lat oraz w wieku 17-18 lat.

Większość badanych w ramach ESPAD nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Porównując wyniki badania z 2019 roku z wynikami z lat poprzednich odnotować trzeba spadek eksperymentowania ze zdecydowaną większością substancji. Dotyczy to zarówno młodszej jak i starszej grupy badanych. Wśród osób mających doświadczenie z zażywaniem substancji psychoaktywnych, najczęściej eksperymentowano z marihuaną lub haszyszem (21,2% wśród uczniów klas młodszych i 38,3% w starszej grupie), następnie z lekami uspokajającymi i nasennymi bez przepisu lekarza (odpowiednio 14,6% i 17,2%), na trzecim miejscu znalazły się substancje wziewne (odpowiednio 10,2% i 7,4%), a na czwartym leki przeciwbólowe w celu odurzenia się (odpowiednio 6,7% i 5,2%).

Jak wynika z raportu badania pn. "Zachowania ryzykowne wśród młodzieży szkolnej, w kontekście oddziaływań profilaktycznych, w środowisku lokalnym miasta Jaworzna" najczęściej podejmowanymi przez młodzież szkolną z miasta Jaworzna zachowaniami ryzykownymi są: nadmierne korzystanie z internetu (49% badanych), palenie tytoniu (38% badanych) oraz picie alkoholu (29% badanych) a także zaniedbywanie obowiązków szkolnych (21% badanych). Z przeprowadzonych na terenie Gminy badań wynika, że dzieci i młodzież nie wskazują narkotyków oraz substancji psychoaktywnych jako zagrożenie. Należy jednak zaznaczyć, że rodzice i nauczyciele wskazali na chęć zwiększenia wiedzy w tym zakresie.

Reasumując, zauważa się konieczność zmniejszenia ilości i częstotliwości szkód związanych z ograniczeniem substancji uzależniających oraz zachowań ryzykownych związanych z czynnościami nałogowymi. Ponadto wskazane jest dalsze podejmowanie działań profilaktycznych przy jednoczesnym zabezpieczeniu odpowiedniej pomocy terapeutyczno - rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, współuzależnionym, a w szczególności podejmowanie działań profilaktyki uniwersalnej wśród dzieci i młodzieży.

III. Główny cel Programu

Priorytetem Programu jest zwiększenie działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych wraz z działalnością szkoleniową w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz przemocy w rodzinie, w tym wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia oraz zwiększenie dostępu do oferty pomocowej.

Cel główny będzie realizowany w obszarach:

- 1) profilaktyki uniwersalnej - adresowanej do wszystkich mieszkańców Miasta Jaworzna (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- 2) profilaktyki selektywnej - adresowanej do grupy o podwyższonym ryzyku występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- 3) profilaktyki wskazującej - adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych, picia szkodliwego lub uzależnienia,
- 4) rehabilitacji - wsparcie działalności środowisk abstynenckich i grup samopomocowych, wsparcie psychologiczne i społeczne,
- 5) promocji zdrowego stylu życia i edukacji zdrowotnej.

IV. Cele szczegółowe

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez zwiększanie świadomości mieszkańców Gminy Miasta Jaworzna na temat szkodliwości używania alkoholu, narkotyków i innych zagrożeń.
2. Promocja zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień m.in. poprzez promowanie właściwych postaw społecznych.
3. Poszerzenie oferty zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży (systematyczne, zróżnicowane i profesjonalne oddziaływania na dzieci, młodzież i ich rodziny mające na celu zaspokajanie ich potrzeb psychicznych, nauczanie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, co przyczynia się do ograniczania w przyszłości problemów wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych).
4. Poszerzanie oferty programów pomocy psychologicznej, psychiatrycznej i psychoterapeutycznej, rehabilitacyjnej i prawnej dla osób uzależnionych, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem.
5. Zwiększanie dostępności świadczeń w zakresie terapii, rehabilitacji oraz reintegracji społecznej poprzez rozwój specjalistycznych placówek realizujących programy profilaktyczno – terapeutyczne dla osób uzależnionych.
6. Wspieranie programów profilaktycznych i działań społeczności lokalnej w walce z uzależnieniami z uwzględnieniem m.in. programów ujętych w Systemie Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego.
7. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią oraz uzależnieniami behawioralnymi w celu zmniejszenia negatywnych skutków spowodowanych nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz czynności nałogowych.
8. Wspomaganie działalności realizatorów Programu w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, a także problemów wynikających z innych zagrożeń (począwszy od zdrowia psychicznego do uzależnień od alkoholu, narkotyków i czynności nałogowych).
9. Zapobieganie przypadkom naruszenia prawa w handlu napojami alkoholowymi (reklama, sprzedaż nieletnim, nietrzeźwym, nietrzeźwość w zakładzie pracy, nielegalna produkcja i handel).
10. Podejmowanie działań w zakresie ograniczenia przestępczości narkotykowej.
11. Tworzenie i wzbogacanie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej niezbędnej do realizacji zadań wynikających z Programu.

V. Zadania do realizacji w latach 2022 - 2025:

1. Zwiększenie dostępności do różnorodnych form pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej poprzez:

- 1) dofinansowanie świadczeń zdrowotnych w postaci porad w zakresie psychoterapii uzależnień oraz psychoterapii współzależnień dla mieszkańców Gminy Miasta Jaworzna,
- 2) dofinansowanie świadczeń z zakresu profilaktyki i terapii dla osób uzależnionych oraz rodzin tych osób,
- 3) dofinansowanie świadczeń w zakresie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej w ramach profilaktyki uniwersalnej,
- 4) wspieranie działalności środowisk abstynenckich, które udzielają pomocy mieszkańcom Gminy Miasta Jaworzna,
- 5) wspieranie działalności punktów informacyjno – konsultacyjnych, udzielających porad mieszkańcom Gminy Miasta Jaworzna w zakresie profilaktyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych,
- 6) dofinansowanie szkoleń dla realizatorów Programu i zakup niezbędnych materiałów do jego realizacji,
- 7) zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówkach lecznictwa odwykowego.

2. Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występują: problemy alkoholowe, narkomanii oraz uzależnienia behawioralne, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) podejmowanie czynności mających na celu objęcie leczeniem osób uzależnionych,
- 2) zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy psychologicznej i prawnej dla rodzin, w których występuje przemoc oraz problem uzależnień (w tym m.in. pomoc prawna i psychologiczna dla ofiar przemocy domowej),
- 3) edukację publiczną w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, narkomanii oraz uzależnieniami behawioralnymi (w tym finansowanie materiałów edukacyjnych, ulotek, informatorów, broszur, itp.),
- 4) współpracę z podmiotami realizującymi procedurę "Niebieskiej Karty",
- 5) udział członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grupach roboczych pod kątem problemów związanych z uzależnieniami w rodzinach, w których występuje przemoc,
- 6) finansowanie lub dofinansowywanie różnych form kształcenia dla pracowników instytucji miejskich, którzy pracują z ofiarami i sprawcami przemocy domowej w rodzinach z problemami z uzależnieniami,
- 7) współfinansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie,
- 8) pomoc w podnoszeniu kwalifikacji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemami uzależnień,
- 9) wspieranie działań świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, w ramach profilaktyki uniwersalnej,

10) dofinansowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych, socjoterapeutycznych skierowanych do dzieci i młodzieży prowadzonych zarówno na terenie szkół jak i innych placówek oświatowo - wychowawczych (w tym m.in. świetlic),

11) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementami profilaktyki uzależnień.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

1) wspieranie programów profilaktyczno - interwencyjnych dla dzieci i młodzieży,

2) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców,

3) wspieranie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą dla nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych oraz osób pracujących z dziećmi,

4) prowadzenie kampanii edukacyjnych na terenie miasta, udział w kampaniach o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim,

5) promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości poprzez propagowanie pozytywnych wzorców zachowań, w tym umiejętności spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z problemami życia codziennego,

6) podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczanie ich dostępności i przestrzeganie zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich napojów alkoholowych,

7) współorganizację wypoczynku połączonego z realizacją programów profilaktycznych,

8) zakup pomocy i sprzętu, niezbędnego do prowadzenia programów profilaktycznych i zajęć socjoterapeutycznych (w tym: prenumerata lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji itp.),

9) zakup materiałów edukacyjnych dla instytucji zajmujących się profilaktyką uzależnień na terenie Gminy Miasta Jaworzna,

10) działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych poprzez:

1) udzielanie dotacji celowych na realizację zadań wynikających z Programu organizacjom pozarządowym, które statutowo zajmują się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień,

2) finansowanie specjalistycznych szkoleń dla pracowników lecznictwa odwykowego oraz realizatorów Programu,

3) upowszechnianie materiałów edukacyjnych związanych z tematyką uzależnień,

4) współpracę z instytucjami i organizacjami prowadzącymi działania wśród dzieci i młodzieży, w zakresie profilaktyki uzależnień.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Przeprowadzanie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie kontroli placówek handlowych w zakresie przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, a w razie stwierdzenia nieprawidłowości podejmowania odpowiednich działań prawnych. Kontrolę przeprowadza się w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę.

7. Na terenie Gminy nie zostało utworzone Centrum Integracji Społecznej.

VI. Adresaci Programu:

Beneficjentami Programu są mieszkańcy Gminy Miasta Jaworzna, a w szczególności:

- 1) dzieci i młodzież bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz dzieci i młodzież z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych z powodu dysfunkcji lub sytuacji społecznej, rodzinnej i środowiskowej,
- 2) osoby uzależnione i współuzależnione od alkoholu, narkotyków oraz mające problem z uzależnieniami behawioralnymi,
- 3) rodziny z problemami uzależnień,
- 4) wybrane grupy społeczne (np. kierowcy),
- 5) pracownicy jednostek miejskich i służb publicznych zajmujący się zawodowo przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniami behawioralnymi (m.in.: policjanci, kuratorzy zawodowi, pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Straży Miejskiej, pedagodzy, personel medyczny, terapeuci, pracownicy socjalni).

VII. Realizatorzy Programu:

Realizatorem Programu jest Urząd Miejski w Jaworznie. Ponadto Program wykonywany jest przez następujące podmioty współpracujące:

- 1) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie,
- 2) Zespół Lecznictwa Otwartego Sp. z o.o. w Jaworznie prowadzący m.in. Poradnię Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Jaworznie oraz Poradnię Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży „Azymut”,
- 3) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jaworznie,
- 4) Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Zapobiegania Narkomanii w Jaworznie,
- 5) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie,
- 6) Ognisko Wychowawcze w Jaworznie,
- 7) Powiatową Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Jaworznie,
- 8) Placówki oświatowo – wychowawcze:
 - a) szkoły, przedszkola i placówki oświatowe,
 - b) Środowiskowy Ochotniczy Hufiec Pracy w Jaworznie,
 - c) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Jaworznie,
 - d) świetlice środowiskowe i terapeutyczne.
- 9) Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Jaworznie,
- 10) Straż Miejską w Jaworznie,

- 11) Dom Pomocy Społecznej w Jaworznie,
- 12) Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Jaworznie,
- 13) Grupy wsparcia (m.in. AA, organizacje parafialne),
- 14) Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich w Jaworznie,
- 15) Komendę Miejską Policji w Jaworznie,
- 16) Prokuraturę Rejonową w Jaworznie,
- 17) Miejską Bibliotekę Publiczną w Jaworznie,
- 18) Atelier Kultury w Jaworznie,
- 19) Miejskie Centrum Kultury i Sportu w Jaworznie,
- 20) Powiatowy Urząd Pracy w Jaworznie,
- 21) Podmioty działalności leczniczej,
- 22) Organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się profilaktyką uzależnień,
- 23) Inne podmioty, którym zlecane są do realizacji zadania Programu.

VIII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie:

1. Wynagrodzenie członków Komisji za udział w posiedzeniu w sprawie opiniowania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane. Przewodniczący Komisji otrzymuje za udział w posiedzeniu 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane. Sekretarz, będący jednocześnie członkiem Komisji, otrzymuje za udział w posiedzeniu 13% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane.
2. Wynagrodzenie członków Komisji za udział w posiedzeniu Zespołu ds. orzekania i motywowania do leczenia w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane, za każde posiedzenie Zespołu.
3. Wynagrodzenie członków Komisji za udział w pracach Zespołu ds. profilaktyki oraz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane, za każde posiedzenie Zespołu.
4. Wynagrodzenie członków Komisji za przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w wysokości 2% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane, za każdą kontrolę dla członka Zespołu ds. Kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych (potwierdzoną protokołem).
5. Wynagrodzenie członków Komisji za przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych po godzinie 22.00 – w wysokości 4% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane, za każdą kontrolę dla członka Zespołu ds. Kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych (potwierdzoną protokołem).

6. Corocznie kwota minimalnego wynagrodzenia określana jest przez Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej.

7. Podstawą do wypłaty wynagrodzeń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie jest zrealizowanie konkretnego zadania związanego z pracą w Komisji, na podstawie zawartej umowy zlecenia.

IX. Zasady finansowania Programu

Finansowanie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Jaworzna na lata 2022 - 2025 r.:

- 1) w ramach zadań własnych gminy z wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) budżety jednostek organizacyjnych gminy oraz instytucji realizujących Program,
- 3) budżety organizacji pozarządowych.

Uzasadnienie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz.1119 z późn. zm.) zobowiązuje gminy do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnieniami behawioralnymi. Szczegółowe zadania Programu mają na celu przede wszystkim promowanie właściwych postaw społecznych w działaniach związanych z zapobieganiem uzależnieniom. Podjęcie uchwały jest zadaniem obligatoryjnym, nie powodującym zwiększenia zatrudnienia w administracji publicznej. Podjęcie Uchwały z terminem obowiązywania od 1 kwietnia 2022 r. wynika ze zmian wprowadzonych w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz.1119 z późn. zm.) obligując Gminy do uwzględnienia zapisów związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz koniecznością stworzenia spójnego Programu uwzględniającego zarówno zapisy dotyczące profilaktyki uzależnień od alkoholu jak i narkotyków oraz nowych substancji psychoaktywnych. Jednocześnie Program stworzony jest na lata 2022 - 2025 i zakłada długofalowe działania, które są konieczne przy tworzeniu programów profilaktycznych realizowanych na terenie miasta.

Wydatki zabezpieczone zostaną w budżecie Miasta Jaworzna w oparciu o prognozowane wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Jaworzno, luty 2022 r.

Opracował: Naczelnik Wydziału Współpracy Społecznej i Gospodarczej - Marcin Koziarz.